

Jag kunde aldrig föreställa mig att snön i Stockholm var så här trolsk.

trolsk = magiskt vacker

på allvar = allvarligt

-Det var en fantastisk film!

-Jaså? Var den verkligen så bra?

-Ja du! Du vet inte vad du gick miste om!

Genom att låtsas vara sjuk, slapp hon gå till skolan.

slippa = inte behöva

ett uttryck

dom = de, dem

<https://www.svt.se/kultur/sprakradets-nya-chef-foresprakar-endor-dom-reform>

Man resignerar inför okunskapen.

Lägga huvudet på sned.

Golvet kan vara snett.

ett vattenpass

icke = inte

Hon är icke-rökare.

En norska serie som heter "Skam".

en Norgehistoria

lägga, la(de), lagt

Hon la(de)s bort som en använd docka.

Världens mest kända docka heter Barbie.

Johannes farmor till Johannes mamma, ca 1970:

"Du Vivi, nu kan vi väl lägga bort titlarna?"

Ta bort telefonen, vi ska äta nu! = Lägga bort telefonen, vi ska äta nu!

Lägg av! = Sluta med det som du gör nu!

Skärp dig! = Bete dig bättre nu!

Lägg av att spela på telefonen nu!

Sluta att spela på gitarren nu!

Frön kan gro.

En kvinna kan ha ett foster i sin mage.

en seger

Land A segrade i slaget vid B.

En promiskuös kvinna.

en tattare =

åld., nedsätt.) om vissa (ibl. inte bofasta) folkgrupper med lågt socialt anseende

– Använd hellre resande(folket).

en tiggare

en zigenare = en rom (inte pejorativt)

åld. = ålderdomligt

nedsätt. = nedsättande, nedlåtande

en seger, två segrar

Domaren dömde inte straff för Ukraina.

<https://www.isof.se/stod-och-sprakrad/spraktjanster/frageladan>

en lärare (både män och kvinnor)

en lärarinna (femininum)

det kommunistiska inflytandet

en sjuksköterska

Min styvfar jobbade som sjuksköterska i hela sitt arbetsliv.

en terapeut (uttalas "terapeft")

Fuskat på tentor har jag aldrig gjort, men jag fuskade lite ibland i grundskolan. (vanligast)

Fuskat på tentor har jag aldrig gjort, men ibland fuskade jag lite i grundskolan.

Fuskat på tentor har jag aldrig gjort, men ibland, i grundskolan, fuskade jag lite.

Fuskat på tentor har jag aldrig gjort, men i grundskolan fuskade jag lite ibland.

Fuskat på tentor har jag aldrig gjort, men i grundskolan, ibland, fuskade jag lite.

Jag vill inte campa. Och jag vill inte segla heller.
Jag vill inte campa. Och jag vill inte heller segla.
Jag vill inte campa. Och jag vill heller inte segla.
tjuvröka

Hej,

Alla skrivsätt som du listar är korrekta:

Sedan Nisse slutade på jobbet, har han varit på mycket bättre humör.

Från och med det att Nisse slutade på jobbet, har han varit på mycket bättre humör.

Från och med det att Nisse slutade på jobbet, blev han på mycket bättre humör.

Från och med att Nisse slutade på jobbet, har han varit på mycket bättre humör.

Tidsangivelsen "från och med" reglerar inte tempus, så huruvida det ska stå "har han varit" eller "blev han" beror på vilket tempus som används i sammanhanget mer allmänt. Inget av alternativen är felaktiga. Konstruktionen "har varit" befinner sig i det som ibland kallas för nu-systemet; man talar om vad som gäller nu och sträcker den tiden bakåt till en viss tidpunkt. Konstruktionen "blev" befinner sig i stället i då-systemet; här uttalar man sig inte om vad som gäller nu, utan talar bara om förfluten tid.

Valet mellan "från och med att" och "från och med det att" är en smaksak. Båda konstruktionerna är vanliga och båda nämns exempelvis i Svenska Akademiens grammatik (utan att valet kommenteras närmare). I en databas över svenska tidningar ser

jag att konstruktionen ”från och med att” är tio gånger vanligare än ”från och med det att”. Så om man inte vet vilken variant man ska välja kan man ta den kortare varianten, utan ”det”.

Bakgrunden till variationen är att det ska vara något substantivliknande efter ”från och med”. Vi kan ju exempelvis också säga ”från och med sommaren” eller ”från och med hans avsked”. I vissa fall upplevs en att-konstruktion som tillräckligt substantivliknande, medan det i andra fall uppfattas som att det krävs ett ”det att” för att konstruktionen ska fungera som ett substantiv. Här kan olika språkbrukare ha olika språkkänsla, och det kan också variera mellan olika sammanhang. Men jag kan inte se att det finns någon grund för att döma någon av varianterna som mer korrekt än den andra.

Vänliga hälsningar,
Linnea Hanell
Fil.dr, språkvårdare i svenska

Läxa till måndag:

-Extraläxa: Välj mellan dessa två program. Titta på det ena (OBS!

Avsnitt nummer 1) och prata om det i klassen:

<https://www.svtplay.se/i-brottets-spar-fallet-tove>

<https://www.svtplay.se/historien-om-sverige>

-TB: 126 (diskutera frågorna)

-ÖB: 90-91